

sovraštva do vsega dobrega, blagega in vzvišenega, naj bi k temu pripomogle šolske oblasti. Pri nas Slovencih je pač težavno ustanoviti knjigarno, obsegajočo knjige iz vseh raznih véd. Vender pa smem smelo trditi, da smo zadnjih 50 let v primeri z drugimi večimi národi, v tem zeló napredovali. Danes se smemo s svojimi slovstvenimi proizvodi ponášati. — Vender nam še manjka za ljudske knjižnice pripravnih knjig. Sosedni nemški národ je za to napravo veliko skrbel: ustanovljali so društva in časopise z namenom, šolske knjižnice pospešovati. Slovenci imamo tndi izvrsten časopis „Vrtec“ za slovensko mladino, ki se more po obsegu in zadržaji z nemškimi meriti. S težkim srcem pa moram priznati, da je še mnogo šol po Slovenskem, ki niso na ta prekorišten časopis naročene. — Koliko rodoljubov je mej nami, ki bi to težavno, pa požrtvovalno podvzetje „Vrtečevega urednika“ lahko bolje podpirali, — če drugače ne — vsaj s tem, da bi naročnike nabirali. Ako bi se število naročnikov pomnožilo, bi „Vrtec“ lahko po dvakrat na mesec izhajal. Nadalje imamo dve družbi: „Mohorjevo družbo“ in „Matico“. No, prva stori mnogo, posebno za ljudske knjižnice. Odboru „Mohorjevemu“ bi pa vender nasvetoval, naj bi se vsako leto oziral pri izdaji knjig na to, da bi se leto za letom izdajala knjiga, namenjena slovenskej mladini. Tudi „Matičini“ odbor naj bi poleg znanstvenih knjig, vsako leto jedno za prosto ljudstvo izdajal. — Vsaj je znano, kako je pri nas težavno, knjige na lastne troške izdajati, kajti vsak ima gotovo izgubo. — Bogatih in požrtvovalnih mož pa Slovencem manjka, koji bi zalagali izdavanje knjig, namenjene našemu revnemu národu. — Če bodedo učitelji v pravem pomenu besede — v zvezi vseh šolskih prijateljev na to delovali, da se šolske knjižnice napolné s tacimi knjigami, iz katerih veje čisti patrijotični duh, katere versko-nravstveni čut nikdar ne žalijo, temuč le opisujejo našo milo domovino, običaje in navade našega ljudstva, njegovo zgodovino, národne pripovedke, slovstvo, národno gospodarstvo, pravoslovje, naravoslovje, zdravilstvo, potopise in životopise slavnih mož i. t. d. še le potem bodo ljudske knjižnice pravi pomen dosegle! — Ni pa še dovolj, če se knjižnice ustanové ter preskrbé z raznovrstnimi knjigami. Kaj pomaga, če jih nihče ne bere! Knjige so mrtvo blago, če ležijo v omari; le pridno čitanje jim daje veliko ceno. Ljudski učitelj, tvoja naloga je, pri vsakej priliki ljudstvo k pridnemu čitanju vzpodbujati! — Le potem bodo nam šolske knjižnice koristile. *Vaški Jarni.*

Učne slike iz zgodovine.

(Piše **Tone Brezovnik.**)

(Dalje.) *)

Hanibal je sicer zmagoval, a zmage porabiti ni znal. Namesto, da bi šel naravnost nad Rim ter si ga osvojil, šel je za adrijanskim morjem dalje proti jugu. Rimljani zbrali so zopet veliko vojsko ter šli za njim. Pri mestu Kane zadeli sta se vojski. Vnela se je najstrašnejša bitev, kar jih svet pozná. Rimljani so bili strašno premagani. Čez 50.000 Rimljanov ležalo je mrtvih na bojišču.

Rimljani so popolnoma obupali in užé so mislili najeti ladijo, ter zbežati kamorkoli na tuje. Tù je mladi Scipijon z golim mečem stopil mej strahljivce, ter jim zažugal, da bo takoj prebodel vsacega, kdor mu ne priseže, da nikdar ne bo zapustil domovine.

Ker Hanibal tudi zdaj ni udaril nad Rim, nego je v južni Italiji ostal, opomagali in ujunačili so se Rimljani sčasoma. Videvši, da Hanibala samega ne morejo premagati, začeli so vojsko drugače. En del svoje vojske poslali so v Španijo, da bi si jo osvojili.

*) Glej lauskega „Učit. Tov.“ na str. 375.!

Ko se jim je to popolnoma posrečilo, šli so v Afriko, nad mesto Kartago. Poveljnik bil jim je mladi junak Scipijon, sin prejšnjega Scipijana. V tej sili poklicali so Kartaginci svojega Hanibala domov. S težkim srcem ločil se je Hanibal od Italje, v kateri se je toliko let slavno bojeval, ter šel svojemu rodnemu mestu na pomoč. Pri mestu Zama skusila sta se največja junaka tistega časa, Hanibal in Scipijon. Hanibal tu ni imel sreče. Njegova vojska je bila popolnoma uničena, Kartago izgubljeno.

Sklenil se je mir. Kartaginci so morali Rimljanom izročiti vse svoje vojne barke razen desetih, s katerimi so se v prihodnje branili zoper morske roparje. Morali so plačati 10.000 talentov (12.000.000 tolarjev), odstopiti Španijo, ter obljubiti, da se brez dovoljenja Rimljanov nikdar več vojskovali ne bodo.

Pa tudi po tem silnem ponižanji so se Rimljani še Kartazanov bali, kajti pod umnim Hanibalovim vodstvom si je mesto zopet opomoglo, ter začelo se razvijati in se krepčati. V veliko nesrečo Kartage pa je moral Hanibal na povelje Rimljanov domovino zapustiti. Bežal je v Azijo, kjer je do svoje smrti vladarja za vladarjem vnel za vojsko z Rimljani.

Rimljani pa so iskali le uzroka, da bi mogli Kartago zavsem uničiti. Povoljen povod dal je neki afrikanski kralj (Masinisa iz Numidije). Zanašajoč se na rimsko prijateljstvo, vdrl je na Kartaginske pokrajine ter ropal, pobijal in razdiral. Vedel je, da se Kartaga brez dovoljenja Rima ne sme vojskovati. Hudo skušeni Kartazani so se v Rimu pritoževali zoper tega kralja, a vse zastonj. V tej sili sklenili so si sami pomagati. Poslali pa so takoj poslanca v Rim Rimljane odpuščanje prositi ter obljubiti, da bodo vse v vojski pridobljeno jim oddali. V zastavo tirjali so Rimljani tri sto najodličnejših Kartazanov, vse orožje in vojne priprave. Ko so Kartazani vse to storili, tirjali so Rimljani, da naj svoje mesto razrušijo, ter se kje v znotranji Afriki naselijo.

Ta zahteva privela je Kartazane do obupanja. Sklenili so: Rajši umreti, kakor zapustiti sveta tla mile domovine! Brez vojakov in brez orožja, so izdani Kartazani sklenili, da bodo do zadnje kaplje krvi branili drago rojstno mesto proti mogočnim sovražnikom. Noč in dan kovali so si orožje in utrjevali svoje mesto. Gospe darovale so svoj dragi kinč, da so iz njega orožje narejali; postrigle so si lasi, da so iz njih spletle tetive za loke.

Tri leta (146—149) zoprstavljali so se junaško Rimljanom, ter branili svoje rodno mesto. Slednjič pa so onemogli. Rimljani so mesto vzeli, ter je na vseh koncih zažgali. Poveljnik Kartazanov (Hásdrubal) šel je na čelu vseh svojih vojakov v rimski tabor milosti za mesto prosit, a ni je našel.

Sedemnajst dni in sedemnajst noči gorelo je nekdanj slavno in mogočno Kartago. Ves ganjen gledal je rimski poveljnik (Scipijon Afrikanski minov) strašen požar in pre-mišljeval minljivost posvetne moči in slave.

Opis Krškega okrajnega glavarstva.

I. L.

(Dalje.) *

Sv. Križ pri Kostanjevici.

Zemljepisni del.

V župljanski občini sv. Križa je jedina ljudska šola pri sv. Križi. Ta občina šteje 3032 duš. Tukajšnja šolska občina šteje ravno toliko ljudi; politična občina pa samo

*) Glej lanskega „Učit. Tov.“ na str. 379. I